

Fa pocs dies que s'han complert 10 anys de l'entrada en vigor de la Llei Qualificada de la Justícia de data 3 de setembre de 1993. "Totes les institucions i procediments regulats en la Llei", tal i com indica la seva disposició final, es posaren en funcionament el dia 2 de gener de 1994. El desenvolupament posterior de la Llei –veritable columna vertebral del nou sistema judicial- permeté, en una intensa tasca de les corresponents comissions legislatives, posar dempeus l'ossatura de la nova organització per tal d'adequar-la a la lletra i a l'esperit de la Constitució de 1993 que, en el seu article 2 proclamà "*com a principis inspiradors de l'acció de l'estat andorrà el respecte i la promoció de la llibertat, la igualtat, la justícia, la tolerància, la defensa dels drets humans i la dignitat de la persona.*"

M'ha semblat escaient, en l'acte solemne d'obertura d'aquest nou any judicial 2003-2004, recordar els principis i objectius dels que partim en l'activitat del Consell Superior de la Justícia i de tots i cadascun dels seus membres.

I com cada any, abans d'informar sobre les activitats de l'any judicial escolat i dels projectes de futur, cedeixo la paraula a la Magnífica Sra. Assumpta Pujol, Fiscal General del Principat, per tal que ens faci part de l'activitat judicial des del punt de vista del Ministeri Fiscal.

=====

Moltes mercès, senyora Fiscal General, pel seu informe, la seva avaluació de l'activitat judicial i per les seves propostes, que compartim.

I entrant ja breument en el que és l'activitat de les Jurisdiccions i Tribunals, adjuntem a la present Memòria els informes i estadístiques que ens han fet arribar els Presidents dels Tribunals, Sales i Batllia. Amb l'objectiu d'ésser breu, deixo a cadascun de vostès, destinataris de les Memòries, la funció de prendre'n coneixement i d'extreure'n valoracions i conclusions.

Tot i que s'ha constatat una millora en l'evacuació d'assumptes, no deixa de preocupar-nos la situació d'angoixa, a què ja feia referència l'any passat en aquest mateix acte, en què es troben persones i institucions que tenen afers pendents de decisió, ja sigui perquè els afecten personalment (separacions matrimonials traumàtiques, menors, maltractaments..) o afecten els seus patrimonis, tant en matèria civil, com penal o administrativa. Apel·lo, una vegada més, si se'm permet, a la necessitat de arribar a resolucions amb una celeritat raonable i a no deixar de donar un impuls sostingut als procediments. He de confessar, però, que els qui han de decidir, ho han de fer, i hem de comprendre-ho tots, amb els mitjans de què disposen i en la solitud de la seva consciència professional i humana.

Continua endèmicament enquistada la precarietat i inestabilitat de les Batllies; un Batlle ha presentat la seva dimissió i se n'ha incorporat un altre. Aquesta inestabilitat també s'ha produït en les Secretaries Judicials, i així ha calgut procedir, sempre per concurs, al nomenament de 3 nous secretaris judicials. En el decurs de l'any, s'ha renovat en la seva funció 2 Batlles i un Fiscal Adjunt en haver esgotat el seu mandat.

El Magistrat i President del Tribunal Superior ha hagut de cessar per imperatiu legal, havent estat nomenat un nou Magistrat, amb plenes garanties per la seva doble virtut de ser magistrat en exercici i professor a la universitat autònoma de Barcelona i del Curs de Post-grau.

El cessament de l'anterior Magistrat i President del Tribunal Superior ens ha permès destinar-lo a dirigir la formació per mitjà de cursos i

conferències a l'interior i a atendre consultes puntuals dels Batlles en temes delicats. Com a teòric i científic del dret, ha rebut l'encàrrec d'una Fundació Privada de dirigir un equip de professors universitaris, que també participen a donar classes al Cours de Post-grau a la Universitat d'Andorra, per tal que redacti quatre volums de Dret Privat Andorrà, el primer dels quals veurà la llum a principis de l'any vinent.

La Secretària del Consell Superior de la Justícia ha participat, juntament amb la Secretaria d'Estat per a la funció pública, en els processos de selecció de 4 nous funcionaris: un tècnic informàtic, un responsable del servei de nuncis –que està en període de reorganització- i de dues administratives, així com de 6 altres administratives per a la Batllia per a substitucions o creacions de nous llocs de treball. Una nova administrativa ha estat contractada per a donar suport a l'única funcionària dedicada al servei de gestió pressupostària i de comptabilitat. Ha estat necessari agilitar i fer més eficaç i segura la gestió dels fons que transiten per l'Administració de Justícia. Durant aquest període s'han realitzat 8.548 ingressos i 3.292 ordres de pagament. La ubicació a l'edifici de la Justícia d'una petita oficina de l'INAF facilitaria encara més la percepció i dipòsit dels fons.

El servei de nuncis ha fet durant el primer trimestre un total de 3.779 citacions en tot el Principat, amb les corresponents i enutjoses anades i vingudes a la recerca de persones a citar que, o no es troben al seu domicili en el moment de la compareixença del nunci, o han desaparegut del país o canviat de domicili. Això ha fet que s'haguessin de consultar maintes vegades fitxers que no es troben a l'edifici judicial o no són d'accés directe.

Deponent del Consell Superior de la Justícia, el servei de manteniment i seguretat, després de la reorganització interna de la Batllia en 10 Oficines Judicials, ha dut a terme una meritòria tasca d'equipament d'aquestes darreres, tot i la notable manca d'espai físic. En aquest sentit, ha estat de gran ajuda la cessió, per part del Ministeri de Justícia i Interior, d'uns locals externs situats a l'edifici Els Marginets que s'utilitzaran com a arxius.

El servei de Biblioteca Jurídica i Arxiu està procedint a l'ordenació dels fons bibliogràfics, informatitzant amb el suport dels serveis de l'Arxiu Nacional, els arxius de les antigues Batllies. A petició dels Batlles i Magistrats, el funcionari que dirigeix la biblioteca fa funcions de documentalista quan és requerit.

En matèria d'informàtica, tan necessària per a les tasques de recerca i per a agilitar processos, el seu responsable incorporat fa poc continua treballant per tal d'actualitzar els antics sistemes cap al windows 2000, realitzar protocols de seguretat per a l'accés, control i manipulació de dades, ampliació de memòries i de capacitat del servidor, planificació de paquets de formació per a tot el personal i migració de les bases de dades cap al Lotus Notes.

En el camp de les noves tecnologies, s'està preparant el llançament d'una Web de la justícia i un sistema per tal que el col·legi d'advocats i els seus membres puguin accedir, per via ràpida, a les decisions judicials que ara reben en fotocòpia.

Més enllà de les dades materials que he evocat, vull referir-me a les següents activitats que també han merescut l'atenció del Consell Superior:

Activitat internacional.

Vull deixar constància, en aquesta matèria, de la visita que feren els Srs. Guy Ganivet, 1er President de la Cour de Cassation francesa i el Sr. Luzius Wildhaber, President del Tribunal Europeu dels drets de l'home, acompanyat del Sr. MahoneyA, greffier, i del Sr. Josep Casadevall, Jutge Andorrà a Estrasbourg.

Les seves intervencions ens van fer adonar de fins a quin punt la comunitat internacional i els seus òrgans especialitzats avancen en el camp dels Drets de l'Home. Els seus consells en les reunions privades que vam tenir ocasió de mantenir ens animen a seguir-hi dedicant la

màxima atenció per tal de fer efectius els més alts graus de protecció de drets fonamentals al nostre Principat.

En l'àmbit internacional i especialment europeu, els nostres Magistrats, Batlles i Fiscals formen part i participen activament en els Comitès Europeus següents:

- Funcionament de les Convencions Europees en l'àmbit penal.
 - Conferència de Fiscals Generals d'Europa.
 - Comité Europeu pels problemes criminals.
 - Grup de Projecte sobre el dret administratiu.
 - Comissió Europea per a l'eficàcia de la justícia.
-
- Formació de Judges i Fiscals en les pràctiques professionals.
 - Una justícia de qualitat, quina avaluació per tal d'arribar-hi?
 - Consell Consultatiu dels Judges Europeus.
 - Grup de treball sobre el dret administratiu.

Formació.

Ha estat una preocupació constant d'aquest Consell Superior, que els Batlles, Fiscals, Secretaris i demés personal de l'administració de justícia poguessin assistir a l'interior d'Andorra o a l'exterior, a seminaris, conferències i reunions per tal de millorar les seves competències i, a la vegada, poder intercanviar experiències i bones pràctiques.

En el decurs d'aquest any judicial, alguns Batlles i Fiscals han assistit, amb notable aprofitament, a 17 cursos externs la majoria dels quals s'han desenvolupat en col·laboració amb les escoles judicials dels països veïns. Des del moment en què l'anterior President del Tribunal Superior de Justícia s'ha encarregat d'organitzar seminaris i conferències a l'interior del país, n'han tingut lloc en nombre de 10. Pel primer trimestre de l'any judicial que avui obrim, n'hi ha programats un nombre similar dirigits a Batlles, Fiscals i Secretaris i personal auxiliar.

També els Secretaris Judicials han mostrat un gran interès en millorar la seva formació assistint a un seminari de diversos dies de duració, i que es

tornarà a repetir enguany, organitzat en col·laboració amb la Cambra de Comerç, sobre “Lideratge i motivació dels equips de Treball” així com retre homenatge al nostre personal i a la seva associació professional per la seva comprensió i prudència mediàtica.

D'altra banda, a petició dels Presidents dels Grups Parlamentaris, el Consell Superior, després de diverses i llargues sessions d'estudi i deliberació sobre el projecte de nou codi Penal, va elevar-los l'informe sol·licitat que expressava el seu lleial i franc parer.

He de dir també que, una vegada obtingudes les opinions dels corresponents Tribunals, elevarem a SS:EE: els coprínceps el nostre informe en relació a l'indult que han atorgat en un “acte de lliure decisió” i “en exercici conjunt de la prerrogativa de gràcia”, tal com preveu l'article 46 de la Constitució.

En un altre ordre de coses, i utilitzant de la facultat ja mencionada de l'article 37.2 de la Llei Qualificada de la Justícia d'emetre informes per pròpia iniciativa, aquest Consell Superior, atenent al “tap”, irreparable que generen milers de petites reclamacions procedents de les administracions públiques i parapúbliques (CASS, STA, FEDA, Centre Hospitalari..), va elevar al poder executiu un avantprojecte legislatiu que, si fos adoptat, alleugeriria de forma considerable la “paperassa” i els llargs circuits que en l'actualitat ha de fer una reclamació de deute: demanda signada per advocat, recerca del deutor (que pot haver canviat de domicili o desaparegut del país, amb el qual cal recórrer als Edictes), terminis, diligències, etc. Per a obtenir, a la fi, una decisió que no pot executar-se. Es tracta, en termes andorrans, de ressucitar aquella vella figura del “procediment de l'ordre judicial” segons la qual, si un demandat no compareix o no contesta, l'ordre esdevé ferma i executòria. És el procediment que a altres països s'anomena “*injonction à payer*” o procediment monitori.

El Consell Superior va aprovar, finalment, un text articulat amb una exposició de motius. Va ser tramès oficiosament primer i, posteriorment elevat, al Ministeri corresponent. L'aprovació, en via parlamentària,

d'aquest projecte, amb les esmenes que calguin, influiria decisivament en la descàrrega d'expedients que avui circulen per les nostres Batllies, les quals podrien atendre millor i resoldre qüestions prioritàries i de contingut.

La Magnífica senyora Fiscal General, amb molta agudesesa i coneixement de causa, ha fet referència a "l'iter" que ha recorregut la justícia durant aquests deu anys de camí postconstitucional. N'ha extret sàviament conclusions positives i negatives, en un inventari que la seva motivació i optimisme ha acabat fent decantar, parlant en termes comptables cap a la partida dels guanys. També aquest és el nostre sentiment.

També ha enumerat en la seva intervenció, la senyora Fiscal General, totes les novetats legislatives i els Convenis ratificats per Andorra d'ençà la seva adhesió al Consell d'Europa. En l'aspecte legislatiu potser seria convenient, aprofitant aquest desè aniversari del nou sistema judicial, aturar-se uns moments par tal de considerar si seria el moment adequat per a emprendre una nova embranzida.

En efecte, després de l'aprovació de la Constitució i d'una sèrie de Lleis Bàsiques i Procedimentals, el cert és que hi ha hagut una aturada. Han quedat pendents una sèrie de propostes que diverses comissions tècniques havien començat a elaborar. Comissions aquestes de les que formaven part persones en representació del Govern, del Consell General, del Consell Superior de la Justícia, Magistrats i Batlles i Col·legi d'advocats, juntament amb tècnics especialitzats en diverses rames del dret.

Em pregunto, i així ho sotmeto a la consideració dels MI senyors Cap de Govern, Síndic General, Ministre de Justícia, Consellers Generals i totes aquelles altres persones i institucions que tinguin a veure amb la justícia, el següent:

-Si no seria desitjable, ateses les mancances que hem anat identificant amb els anys, inventariar en primer lloc, els temes que precisen regulació prioritària, ja sigui de dret substantiu o procedimental, per tal d'apropar-

nos més als ideals proclamats per la Constitució de promoció del dret d'accés a la justícia i el dret a la tutela efectiva dels tribunals sense indefensió .

-Si no seria possible, una volta identificades les qüestions a les que caldria donar resposta legislativa o reglamentària que es tornessin a posar dempeus les comissions legislatives que van treballar intensament els anys posteriors a la Constitució a redós de l'impuls renovador, ja sigui amb la composició que aleshores tenien o a amb la que creguin oportuna els titulars dels poders legislatiu i/o executiu.

En qualsevol cas, en nom de tots els membres del Consell Superior de la Justícia, puc afirmar que estem plenament disponibles, si se'ns ho proposa, sense oblidar, en cap moment, les ànsies de col·laboració que ens animen i que seguirem fent efectives per la via de la capacitat d'emetre informes per pròpia iniciativa de l'article 37 de la Llei Qualificada de la Justícia.

I per tal de cloure aquesta, aquest any una mica prolixa, Memòria-Informe, tots els companys membres del Consell Superior de la Justícia s'afegeixen a mi per retre un merescut homenatge de sincera gratitud als MI senyors Cap de Govern i Síndic General i a les institucions que representen, així com, de manera especial, al Ministre de Justícia i Interior i als seus col·laboradors, la senyora Secretària d'Estat de Justícia i Interior i el senyor director d'Interior i també al senyor Secretari d'Estat de la Funció Pública per l'atenció que sempre ens han mostrat.

Finalment, si parlem i maldem per la idea i pràctica de la Justícia, és de justícia que, en nom de tots els membres del Consell Superior, formuli les nostres més sinceres paraules d'agraïment a tots els membres del Consell General i del Govern, als representants dels coprínceps i demés autoritats presents per la seva presència i atenció. Paraules d'agraïment que, de forma especial, expresso als Magistrats, Batlles i Fiscals, Raonador del Ciutadà, Secretaris Judicials, oficials i administratius, nuncis i molt especialment al personal molt proper del Consell Superior, així com als advocats i procuradors, cos de policia, personal del Centre Penitenciari,

servei de mediació familiar, notaris i totes quantes persones i institucions malden esforçadament perquè la Justícia “ *gloriosament regnie en las Valls, pues sempre és lo fonament de sa conservació*” com recomana sàviament la Màxima 14 del nostre Manual Digest.

Queda inaugurat l'Any Judicial 2003-2004.

Casa de la Vall, 10 d'octubre de l'any 2003

EL PRESIDENT
Marc VILA i RIBA